Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

BIULETYN KOWIEŃSKI

WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) ZAMKOWA 3—3.

Nr. Wilno, dnia 9 marca 1933 r. 820.

Treść numeru:

x

x x

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

Prasa litewska o sytuacji w Niemczech. "Lietuvos Aidas" Nr.52 z 6.III.1933 r. Art.p.t."Po nowych wyborach w Niemczech". Streszczenie:

5 marca odbyły się w Niemczech wybory do Reichstagu. Wybory przyniosły hitlerowcom zwycięstwo. Najbliższe dni okażą, kędy pójdzie rząd Hitlera. Wszelako dziś już stwierdzić wypada, że po wyborach z 5 marca Niemcy weszły na nową drogę.

"Socjaldemokratas" Nr.9 z 4.III.33 r.Art.p.t."Czy długo?" Streszczenie:

Rząd Hitlera w walce wyborczej stara się przewyższyć swemi kajdactwami i terorem nawet Piłsudskiego i innych dyktatorów. Skasowano wszelkie swobody obywatelskie. Jak długo jeszcze kulturalny naród niemiecki znosić będzie szaleństwa nowożytnych barbarzyńców? Oto pytanie, które sobie zadają szerokie masy niemieckie. Odzyskanie swobód demokratycznych staje się popularnem hasłem. Demokracja bez socjalizmu jest jednak nie do pomyślenia. W związku z tem treścią walki antyfaszystowskiej staje się walka o socjalizm.

Kronika.

Pogłoski o planach moskiewsko-berlińskich podziału państw bałtyckich. "Liet.Žinios" /Nr.52.III.33/:"Latvijas Kareivis" cytuje komunikat pisma paryskiego "Figaro" o podpisaniu w dn.3 kwietnia 1922 r.tajnego układu wojskowego między Niemcami a Rosją Sowiecką. Układ ten głosi m.in. co następuje: "W związku z konwencją polityczną główne sztaby Rzeszy Niemieckiej i Sowietów zobowiązują się do opracowania wspólnego planu, któryby zapewnił Rosji Sowieckiej dostęp do morza Bałtyckiego. Linja demarkacyjna pomiędzy Niemcami a Rosją będzie się ciągnęła przez miejscowości: Ostrowo, Walmiera,Salacgriwa".

"Latvijas Kareivis", komentując tę wiadomość oświadcza, że dopóki między Rosją a Niemcami istnieje tego rodzaju tajny układ, państwom nadbałtyckim grozi stałe niebezpieczeństwo. Mimo przeciwieństw między narodowymi socjalistami a komunistami, niepodobna nie zwracać na te tajne militarne pakty między Berlinem a Moskwą bacznej uwagi.

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

"Lietuvos Žinios" o zjeździe ludowców. "Liet.Žinios" Nr.52 z 6.III.33. Art.p.t."Efektowny zjazd włościan-ludowców". Streszczenie:

Dnia 5 marca odbył się w Kownie walny zjazd partji włościan-ludowców z udziałem 222 członków i 80 gości. Na zjeździe tym po odczytaniu pozdrowień, które nadeszły ze wszystkich zakątków Litwy, zabrał głos prezes komitetu centralnego Śleżewiczius, zdając sprawozdanie z działalności komitetu.

Cały zjazd odbywał się pod znakiem wielkiego ożywienia. Prezes komitetu centr. Śleżewiczius w przemówieniu swem oświadczył, że partja już od 15 lat rozwija wytrwale, mimo przeszkód zewnętrznych swą działalność, stojąc na straży zasad demokratycznych.

Działalność komitetu centralnego w okresie sprawozdawczym skierowana była przedewszystkiem ku uruchomieniu jak największej liczby oddziałów. Akcja ta została uwieńczona pomyślnym skutkiem, gdyż zdołano uruchomić ponad 100 oddziałów. W dalszym ciągu sprawozdawca omówił taktykę partji w stosunku do stronnictwa rządzącego, podkreślając niekompromisowe stanowisko komitetu centralnego w kwestjach tyczących zasad demokratycznych. Potrącając sprawę polityki rządu, mówca stwierdził izolowane stanowisko Litwy na terenie międzynarodowym oraz obłudne oblicze polityczne Niemiec, których wrogie nastawienie wobec Litwy ujawniło się w całej pełni w zatargu kłajpedzkim.

Co się tyczy nieporozumień, jakie się ujawniły w łonie komitetu centralnego, sprawozdawca oświadczył, iż zostały one wywołane opozycyjnem stanowiskiem jednego z członków w zasadniczych sprawach ideologji ludowców. Obecny zjazd stronnictwa, wybierając drogą tajnego głosowania nowy komitet centralny, rozstrzygnie ostatecznie sprawę.

Po sprawozdaniu wywiązała się dyskusja, w której zabierali głos pp.:Kwieska, Sugintas, Tornau, Oszkinis i inni, omawiając działalność stronnictwa w roku ubiegłym. Następnie odczytano referaty. Agronom Krikszcziunas wygłosił referat p.t."Jak rolnik litewski ma gospodarzyć w obecnej dobie kryzysu?". Następnie dr.Grinius wygłosił referat p.t."Sprawy finansowe Litwy".

Niewyraźną sytuację wytwarza brak jawności w wykonaniu budżetu. Napublikowanie sprawozdania finansowego z wykonania budżetu i szukanie tych danych w źródłach ubocznych powoduje nadzwyczajne paradoksy. Tak np. trudno osądzić, czy budżet 1932 roku został zbilansowany z deficytem, czy też z nadwyżką. Sprawozdanie Banku Emisyjnego wykazuje około 12 milj.litów deficytu, a "Liet. Aidas" zaledwo 5 milj.lt. deficytu, natomiast na łamach tegoż"Liet. Aidasa" dyrektor D-tu M-stwa Skarbu p.Lipczus twierdzi, iż było 5 milj. nadwyżki, dalej "Biuletyn Statystyczny" wykazuje nadwyżkę 12 milj., a oficjalne wydawnictwo "Wirtschaftsliche Nachrichten" - aż 14 milj.nadwyżki.

Po referatach nastąpiła długa dyskusja oraz sprawozdania przedstawicieli oddziałów. Z kolei drogą tajnego głosowania przystąpiono do obioru władz stronnictwa. Do komitetu centralnego znaczną większością głosów zostali obrani pp.M.Śleżewiczius, F.Bortkiewiczowa, prof.Łaszas, Szałtenis, Ralis, Geniuszas, Akiełajtis, Susza, Tornau, Oszkinis, C.Pietrauskas, Głodas, Brażinskas, Żełwis i K. Kregżde - ogółem 15 osób.

Do sądu honorowego weszli pp.Toluszis, dr.Staugajtis, Kardelis, Kaunecka i dr.Krikszcziunas oraz do komisji rewizyjnej pp.Nowicka, Makauskis i Waczkiewiczius.

W przyjętych następnie rezolucjach domagano się w związku z kilkakrotnem potanieniem płodów rolnych, zmniejszenia o połowę podatku za ziemię, poczynienia ulg w spłacie długów rolników, ograniczenia zgubnej dla rolników akcji syndykatów.

Pozatem przyjęto poprawkę do § 61 ustawy stronnictwa, upoważniającą komitet centralny w wypadkach nadzwyczajnych do dyscyplinarnego wydalenia ze stronnictwa członka lub rozwiązania oddziału albo komitetu powiatowego partji. Wkońcu przyjęto wniosek o utworzeniu funduszu partji dla wspierania niezamożnych i zasłużonych członków stronnictwa.

Po całodziennych obradach zjazd zakończono.-

Zjazd ludowców odbył się w chwili, kiedy w Niemczech mają miejsce ważne wypadki. Wypadki te zagrażają specjalnie Litwie, świadcząc, ~~xx~~ iż wiele się w powojennem życiu Europy zmieniło. Nie zmieniły się tylko podstawy prawa i moralności, na których się opiera demokracja i na których wznosi się gmach swobód, pokoju i kultury. Włościanie-ludowcy czynnie i szczerze współdziałają w budowie tego gmachu. Oby zjazd ludowców dodał im wytrwałości i odwagi w walce z trudnościami.

K r o n i k a .

P r z e m ó w i e n i e p r e m j e r a T u b e l i s a n a z j e ź d z i e t a u t i n i n k ó w w K i e j d a n a c h . "Liet.Aidas" /Nr.52 z III.33/: 4 marca odbył się w Kiejdanach zjazd tautininków i ich sympatyków. Na zjeździe tym wygłosił m.in. przemówienie premjer Tubelis. Przypomniał on w swej mowie, że obecne warunki życia litewskiego bardzo się w porównaniu z 1914 r. zmieniły. Nadzieje litewskie w dużym stopniu zostały zrealizowane. Praca nad budową państwa nie została jednak jeszcze ukończona. Na każdym obywatelu ciąży obowiązek obrony państwa i przyczyniania się do jego dobrobytu. Walka Litwinów nie została jeszcze ukończona. Małemu Państwu Litewskiemu niełatwo jest zdobyć ponownie odpowiednie miejsce w gronie innych państw niepodległych. Przeciwni są Litwie przedewszystkiem Polacy. Już przed wojną byli oni zresztą Litwinom przeciwni. Żaden z Litwinów nie może zapomnieć o zagrabieniu Wilna. W sprawie wileńskiej nie powinni Litwini tracić nadziei, gdyż nie są tak bardzo od Wilna oddaleni. Kłajpeda również jest dla Litwy niezmiernie ważna, o czem nie powinni Litwini zapominać.

137